

GARGANTS

THOMAS
TAYLOR

Albatros

Gargantis

Aj v tlačenej verzii

Objednať si môžete na stránke
www.fragment.sk

Thomas Taylor
Gargantis

Copyright © Fragment, 2020

Všetky práva sú vyhradené.
Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie rozširovať
bez písomného súhlasu majiteľov práv

ALBATROS **MEDIA**

GARGANTS

Thomas Taylor

Albatros

Thomas Taylor: Gargantis

Copyright © 2020 Thomas Taylor

Published by arrangement with Walker Books Limited, London SE11 5HJ.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, transmitted, broadcast or stored in an information retrieval system in any form or by any means, graphic, electronic or mechanical, including photocopying, taping and recording, without prior written permission from the publisher.

Cover illustration © 2020 George Ermos

Translation © Jana Petrikovičová, 2020

Slovak edition © Albatros Media Slovakia s. r. o., 2020

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-1943-8

ISBN e-knihy 978-80-566-2029-8 (1. zverejnenie, 2020) (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-566-2030-4 (1. zverejnenie, 2020) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-566-2031-1 (1. zverejnenie, 2020) (mobi)

Pre Maxa — *T. T.*

ZÁHADNÁ PLÁŽ

prístavná hrádza

ZÁHADA nad MOROM

M O R S K Ý O P A R

vnútrozemie

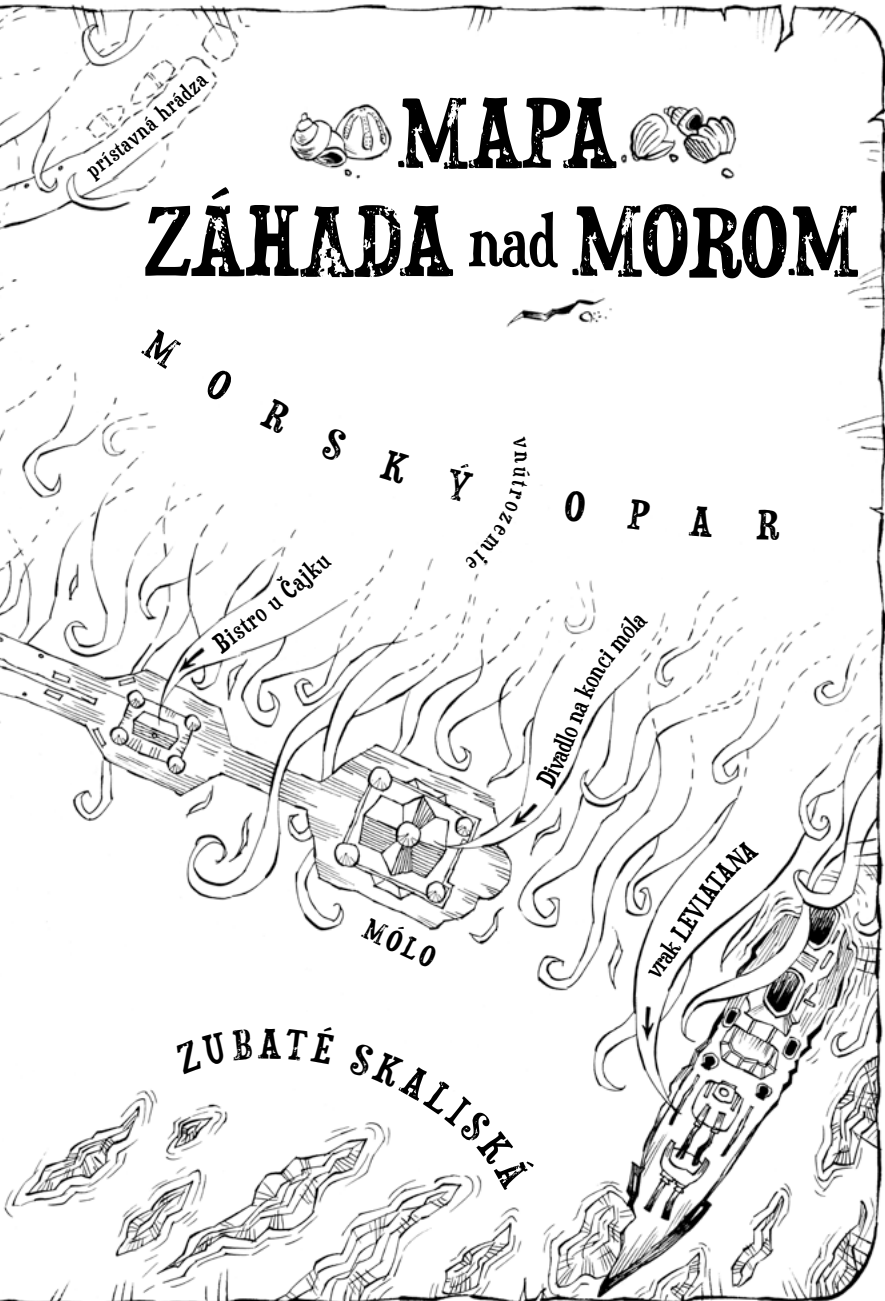
Bistro u čajku

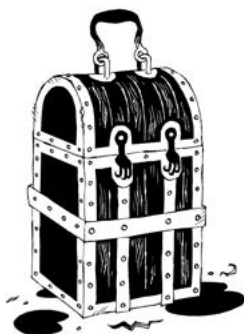
Divadlo na konci móla

MÓLO

vrak LEVIATANA

ZUBATÉ SKALISKÁ

KAPUCŇOVÝ

Všetky hotely majú jedno spoločné: býva v nich množstvo cudzincov. Čo je celkom v poriadku, veď na cudzincoch vlastne hotelový biznis stojí. Grandhotel Nautilus je v tomto ohľade výnimočný. V žiadnom inom hoteli na svete nestretnete toľko *záhadných* cudzincov.

Vezmite si, napríklad, tamtoho chlapíka. Práve vošiel do hotela, lebo vonku je búrka. Kráča po mramorovej dlažbe krížom cez hotelovú halu. Vidíte ho? Toho muža v dlhom nepremokavom kabáte, z ktorého crčí voda. Toho, ktorému tvár zakrýva obrovská kapucňa. Neunúva sa stiahnuť si ju, ani keď sa rozpráva s recepciou. V ruke, na ktorej má rukavicu, tuho zvierá

batožinu – akési drevené puzdro obité kovovými prackami –, ktorú ani na chvíľu neodloží.

Čo je zač? Aký je jeho príbeh?

Čo má v tom puzdre?

Je viac-menej isté, že sa to nikdy nedozvieme. Čo je dobre. Ľudia majú právo na svoje súkromie. A to je ďalšia vec, ktorú majú všetky hotely spoločné. Rešpektujú vaše súkromie. Na tom mužovi je však niečo divné, niečo desivé, a ak mám byť úprimný, ani *nechcem* vedieť čo. Poteším sa, až bude konečne hore vo svojej izbe, ďaleko odo mňa, a tam sa bude venovať tej určite temnej a záhadnej záležitosti, kvôli ktorej sem prišiel, nech už je to čokoľvek. Záhadný cudzinec si vezme kľúč. Odstúpi od recepcného pultu a...

... vykročí smerom ku mne!

Prudko sa vzpriamim na stoličke a popravím si čapicu.

„Môžem vám nejako pomôcť, pane?“ opýtam sa, keď ten chlap v dlhočiznom kabáte zastane pred pultom môjho malého kamrlíka. Pozriem sa nahor, no pod kapucňou, ktorá mu padá hlboko do tváre, vidím iba tmu. Čapica mi sklzne do tyla, tak si ju rýchlo popravím.

„Herbert Citrón,“ ozve sa zvnútra kapucne neprirodzený hlas. Strhnem sa a cítim, ako mi naskakujú zimomriavky.

„T-to som ja, pane,“ odvetím. „Som Herby Citrón, zamestnanec Oddelenia strát a nálezov Grandhotela Nautilus, k vašim službám. Stratili ste niečo?“

Vtom sa ozve mohutné *P-P-PRÁÁÁSK*, to vonku nad mestom precváľal hrom. Záblesk svetla, ktorý mu predchádza, ešte viac zvýrazní tmu pod mužovou kapucňou. Daždové kvapky, bičované vetrom, narážajú na okenné tabule a všetky lampy v hoteli zablikajú.

Muž len nehybne stojí a kvapká z neho voda na môj pult.
„Ž-žeby dáždnik?“ skúšam hádať.

Pohľad mi padne na puzdro obité kovovými lištami v mužovej ruke. Tam sa predsa nezmestia ani náhradné trenírky.

„Alebo batožinu?“ opýtam sa priškrteným hlasom.

Muž sa nakloní ku mne a jeho kapučňa takmer prekryje aj moju hlavu. V nosných dierkach zacítim puch vlhkého kabáta a rybacyňa.

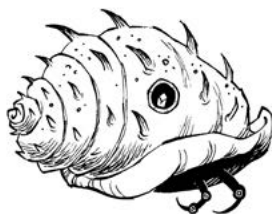
„Nepýtaj sa ma, čo som stratil, Herbert Citrón,“ prehovorí muž hlasom, ktorý znie, akoby mu každé jedno slovo spôsobovalo obrovskú námahu. „Opýtaj sa, čo som našiel.“

A vtedy udrie ďalší hrom a hotelové svetlá zhasnú.

Viem, čo si myslíte. Áno, vy – čo práve teraz sedíte v bezpečí svojho domova, hltáte tieto riadky a čakáte, že sa mi prihodí niečo strašné. Predpokladáte, že vezmem nohy na plecía. Priznám sa, že o tom uvažujem. No ak ste raz zamestnancom Oddelenia strát a nálezov v Grandhoteli Nautilus, je vašou povinnosťou zachovať sa ako profesionál. Tak dobre, okej, priznávam, možno nepatrím k najodvážnejším, no som človek na svojom mieste, za svojím vylešteným pultom a som pánom svojho malého sveta stratených vecí a lesklých gombičiek. A to je dôvod, prečo vo chvíli, keď sa lampy opäť rozsvietia, sedím tam, kde predtým, oboma rukami si držím čapicu s logom strát a nálezov a žmurkám do prázdna.

Pretože, čo vám poviem, ten muž v kapucni zmizol.

ČUDÁCI A BLÁZNI

Druhé pravidlo zamestnanca strát a nálezov znie: *Zachovaj rovnováhu a usmievaj sa.*

Boli by ste vážne prekvapení, čo všetko nájdete v mojich strátach a nálezoch: kadejaké zbytočnosti, šplety a haraburdy od výmyslu sveta. Raz mi sem bol odovzdaný dokonca živý, dýchajúci človek, ale to je celkom iný príbeh. Nesmiete sa jednoducho nechať rozhodiť, musíte zachovať chladnú hlavu a tváriť sa, že rímska prilbica alebo umelá nosná dierka či krvou postriekaný svietnik, ktorý zostal v salóniku, sú pre zamestnanca strát a nálezov celkom bežné veci. A na toto pravidlo myslím vo chvíli, keď sa hotelové svetlá opäť rozsvietia a ukáže sa, že

Kapucňový nielenže zmizol, ale na stolíku mi zanechal nejaký predmet.

„Vy ste chceli len niečo odovzdať?“ opýtam sa prázdneho priestoru pred sebou. „A to ste okolo toho museli robiť také tajnosti?“

Vykloním sa zo svojho kamrlíka a sledujem mokrú stopu dažďovej vody, vedúcu k hlavnému schodisku. Ak by som sa po nej vydal, dovedla by ma až k izbe, v ktorej Kapucňový býva.

Ak by som chcel.

A tá vec na mojom stole? Pokojne sa pozrite.

Je to mušľa.

Zvláštna ostnatá perleťovobiela a špirálovito zatočená mušľa, ukončená tenkým špicom. Z povrchu špirály vytrčajú v rovnomerných rozostupoch malé, mierne zahnuté ostne. Chytím mušľu do ruky a nazriem do širokého otvoru, pripomínajúceho koniec trúbky (áno, ide presne o takúto mušľu). Je trochu ťažšia, ako by som čakal. Keď ňou zatrasím, vnútri čosi zacinká. Na boku mušle zbadám dierku, lemovanú tenučkým mosadzným krúžkom. Žeby vnútri niečo bolo? Opatrne si priložím mušľu k uchu.

„Počujem more,“ poviem uľahčene sám pre seba a nervózne sa zasmejem. „To znamená, že je prázdna, nie?“

„Ako vaša sprostá gebuľa,“ ozve sa nahnevany hlas a mne od prekvapenia takmer vypadne mušľa z rúk. Spoza neďalekého kvetináča s veľkou papraďou vystúpi pán Mäkkýš, hotelový manažér, a mušľu mi vezme.

„Pekný kúsok.“ Oči mu zažiaria. „Predpokladám, že aj veľmi vzácny. Čo s ňou máte v pláne, Citrón?“

„Práve som ju prebral, pane,“ poviem. „Odovzdal mi ju hosť, ktorý sa tu pred chvíľou ubytoval.“

Starému Mäkkýšovi sa zrazu zježia fúzy a tú mušľu po mne viac-menej hodí.

„Hovorili ste s ním?“ opýta sa a ustrašene pokyvuje bradou smerom k schodisku. „Hovoril on s vami?“

Pokrčím plecami v nádeji, že mu taká odpoveď postačí.

Mäkkýš si prstami prehrabne rednúce vlasy.

„Prečo práve k nám chodia vždy tí najzáhadnejší?“ opýta sa akoby sám seba.

Opäť pokrčím plecami.

Odpoveď musí predsa poznať sám. Z leta zostala len vyblednutá spomienka a Záhada nad Morom už tak dlho nepripomína prímorské letovisko, že začínam mať pochybnosti, či sa naň s príchodom turistov dokáže ešte premeniť. Zima sa vlečie a záliv pohltila taká hrozná búrka, akú som doposiaľ nikdy nezažil. More sa premenilo na rozbesnenú obludu a vetrisko je také silné, že by vám dokázalo strhnúť zubnú sklovinu. V tomto ročnom období by sa do Záhady nad Morom dotrepal len čudák alebo úplný blázon. A kde inde by sa ubytoval, ak nie v Grandhoteli Nautilus?

„Hm, a vy ste s ním hovorili, pane?“ odhodlám sa teda opýtať ja jeho. „Jeho hlas... mal ho taký... veď viete. Nemali ste pocit, že ten hlas je taký trochu... veď viete?“

„Nebudte drzí!“ okríkne ma pán Mäkkýš, ktorý sa medzičasom spamätal „Pribudla vám do strát a nálezov nová, bezpochyby vzácna položka, tak sa o ňu postarajte, chlapče. A láska vo pokračujte v práci.“

Potom sa zvrtnie na päte a odkráča.

Ambra Vorvaňová, hotelová recepčná, sa na mňa usmeje z opačného konca hotelovej haly, akoby chcela povedať: „Nevšímaj si ho, Herby. Veď vieš, aký je.“ No jej zdvihnuté obočie

zároveň dodáva: „Len bacha, aby nevidel, ako sa tváriš!“ Takže rýchlo zmením výraz na „Hups! Máte pravdu!“, usmejem sa na ňu a položím na stôl obrovskú starú účtovnú knihu.

Do nej zapisujem, podobne ako moji predchodcovia, všetky položky, ktoré do strát a nálezov niekto odovzdal, rovnako ako tie, ktoré sa podarilo úspešne vrátiť. Je to obrovský bachant. S námahou ju otvorím a nalistujem stránku s posledným zápisom.

Podeň zapíšem čas, dátum a k tomu dve slová: ZVLÁŠTNÁ MUŠĽA. Pravdupovediac, netuším, čo iné tam mám napísať.

Jedny z hotelových hodín – tie, čo idú o niečo popredu – začnú odbíjať sedem. Dnes bol dlhý deň, preto k položke ZVLÁŠTNÁ MUŠĽA pripíšem už len vetu: VYŠETROVANIE SA ZAČALO CCA O 19:00. Potom účtovnú knihu zabuchnem, otočím ceduľku na pulte tak, aby oznamovala, že je ZATVORENÉ, a znesiem si tú zvláštnu mušľu do pivnice.

Pivnica je samotným srdcom Oddelenia strát a nálezov: tvorí ho celé jedno krídlo hotelového suterénu, ktoré všetky generácie zamestnancov oddelenia nazývali svojím domovom a ktoré sa postupne stalo jagavou jaskyňou kuriozít. Raz sa o tomto mieste ktosi vyjadril ako o „Aladinovej jaskyni“, čo však nie je pravda.

Je moja.

Prihodím do piecky polienko, zavesím si čapicu na zatočený bronzový dzindzík a hodím sa do svojho širokého kresla. V komíne píska vietor, múry sa otriasajú spolu s burácajúcimi údermi hromu, no sem dolu má búrka vstup zakázaný. Vezmem do ruky obrovskú lupu – tiež jedna zo stratených položiek – a obrovským okom sa zadívam na čudnú mušľu. A najmä na mosadznú dierku.

„Niečo zaujímavé?“ ozve sa zrazu hlas a mušľa mi od prekva-
penia takmer vyletí z ruky po druhýkrát.

„Nemohla by si s tým prestať?“ skríknem, keď sa tieň pohne,
do žiary ohňa vstúpi Violeta Mrenová a sadne si vedľa mňa.
S veľkou bielou mačkou v náručí.

„S čím?“ opýta sa ma.

„S tým vyskakovaním z prítmnia! Práve som sa vytešoval, že
toto miestečko patrí len a len mne, a vtom ty z ničoho nič vy-
skočíš spoza stratených pyžám a všetko pokazíš.“

„Povedal si mi, že sem môžem kedykoľvek prísť,“ ohradila sa
Violeta a mierne vystrčila bradu. „Boli dokonca časy, keď si mi
navrhoval, aby som tu bývala, spomínaš si?“

Oboje bola pravda, aj keď to druhé dopadlo napokon trochu
inak.

Ale počkať, možno si práve lámate hlavu nad tým, kto je
Violeta Mrenová. Alebo aj nie. Ak ste už v Záhade nad Morom
niekedy boli a poznáte jej príbeh. A v tom prípade by som rád
poznamenal, že všetko, čo sa o nej hovorí, je pravda. Viem to,
lebo som bol takmer po celý čas s ňou. No bez ohľadu na to,
čo ste o nej počuli, čo vám o nej poviem ja alebo čo si o tomto
hnedookom dievčati s neposlušnými vlasmi na hlave a mačkou
v náručí myslíte vy, dôležité je len to, že Violeta je tu, v Záhade
nad Morom, moja najlepšia kamarátka a vie, ako sa sem dostať
cez pivničné okienko.

„A okrem toho,“ pokračuje Violeta, „búrka je čoraz silnejšia.
Úbožiaka Ervína strhol vetrisko tak prudko, že takmer spadol
do mora. Vôbec mi nenapadlo, že budeš mať niečo proti tomu,
aby sme sa u teba na chvíľu ukryli.“ A položí Ervína – inak
Ervín je mačka – do jeho obľúbenej škatule so stratenými šál-
mi, stojacej neďaleko piecky.

„Tuším máš nový nález,“ dodala Violeta, uprene hľadiac na perleťovú lastúru, čo držím v rukách.

„Má na boku dierku.“ Pozriem sa na mušľu z druhej strany. „Práve som sa chcel do nej pozrieť, či neuvidím...“

„Skvelý nápad!“ vyhlási Violeta, vezme si mušľu aj lupu a teraz ona hľadá obrovským okom do dierky na boku.

„Niečo tam veru je.“

„Čo niečo?“ opýtam sa, hoci pôvodne som sa chcel rázne ohraďovať.

„Na dne tej mušle.“ Violeta sa skloní nad lupu a jej oko je odrazu obrovitánske. „Kúsoček kovu, vyzerá to ako miniatúrne kolíček so zabrúsenými hranami. Ako tá vecička, čo majú naboku staré hodinky, ktoré treba natáľovať.“

„Myslíš to, kam sa zasúva kľúčik?“

„Presne to,“ kývne hlavou Violeta. „Máš tu také kľúčiky, nie? Herby, podľa mňa je v tej mušli hodinový strojček!“

Otvorím debničku s náradím, ktorú mám hneď vedľa pracovného stola, vytiahnem odtiaľ krčiaztek a opatrne vyklopím jeho obsah do svetelného kužela stolovej lampy. Z krčiazka vypadnú kľúčiky všemožných veľkostí. Chvíľu sa v nich prehrábavam a napokon spomedzi nich vyberiem mosadzný natáľovací kľúčik, ktorý presne pasuje do dierky v mušli.

„No?“ ozve sa Violeta, keď ním neotočím. „Na čo čakáš?“

„Možno by sme to nemali robiť,“ namietnem. V mysli sa mi vybaví obraz desivého chlapa, ktorý mi mušľu odovzdal, jeho strašidelný hlas a prevísajúca kapucňa. „Vi, odo mňa sa očakáva, že stratené veci bezpečne uschovám a nie že sa s v nich budem babrať. Neviem, či je správne, aby sme ju natáľovali.“

„To myslíš vážne?“ zažmurká Violeta neveriacky. „Ty vôbec nie si zvedavý, čo tá vecička urobí?“

„Som, ale...“

Pozriem sa na Ervína, a hoci všetko nasvedčuje tomu, že hlboko spí, všimnem si, že jedno ľadovomodré oko má doširoka otvorené a uprene ním na nás hľadí. Zdá sa, že Ervín je, ako zvyčajne, na Violetinej strane.

„Len mi napadlo, či...“

„Ach, daj to sem!“ Violeta mi opäť vytrhne mušľu z ruky. A otočí kľúčikom.

RYBÁRSKA ODRHOVAČKA

Violeta trikrát energicky otočí kľúčikom...

Tik-tik-tik-TIK, tik-tik-tik-TIK, tik-tik-tik-TIK.

Nestane sa vôbec nič.

Položí ostnatú mušľu na stolík vedľa kresla.

Stále nič.

„Počkaj,“ povie odrazu. „Počuješ? *Niečo* sa tam deje.“

Nastražím uši a áno, počujem to celkom jasne, znútra mušle sa ozýva jemné vrčanie, akoby sa spúšťal nejaký veľmi jemný mechanizmus.

Odrazu sa mušľa postaví.

Alebo, lepšie povedané, nadskočí nad stolom do výšky jedné-

ho centimetra hneď po tom, ako sa z jej širšieho konca vysunie malé mosadzné rameno, ktoré celú mušľu nadvihne. A potom sa ozve hudba – vzduchom sa nesie rytmické cinkanie, mušľa sa začne otáčať okolo mosadzného ramena, svetlo zo stolovej lampy sa od nej odráža a na oblúkový strop pivnice sa premieňajú svetelné bodky.

„To je nádhera!“ žasne Violeta. „Tá melódia je mi nejaká povedomá...“

„Pochopiteľne,“ poviem. „Je to pomerne známa odrhovačka.“

„Známa čo?“

„Ľudová pesnička o mori. Jedna z tých, čo si rybári spievajú, keď vyťahujú člny na breh a opravujú siete na prístavnej hrádzi. Určite si ju počula. Rybári si ju v kuse spievajú.“

„Ale táto melódia znie inak,“ namietne Violeta. „Tak nežnejšie. Magickejšie.“

Hudba doznie a mušľa sa dokrúti. Opäť dosadne na stôl.

„Je to hracia skrinka,“ rozmýšľam nahlas a v duchu si poviem, že to musím zapísať do knihy strát a nálezov. „Možno nám to pomôže pri hľadaní jej majiteľa...“

Mušľa sa opäť postaví.

No tentoraz NAOZAJ stojí na štyroch mosadzných nožičkách, ktoré sa s kovovým kliknutím vysunú z jej vnútra, a trochu tak pripomínajú nohy kraba. S Violetou sa skloníme tesne nad mušľu a načúvame, ako krásne hrá, no odrazu obaja vyľakane odskočíme. Dokonca aj Ervín sa prudko posadí v prepravke so šálmi a vystrašene zaprská. Mušľa sa rozbehne mojim smerom, akoby presne vedela, kde som, hoci som nikde nevidel žiadne oko. A hneď nato sa rozbehne k Violete. Odrazu sa objaví aj piata končatina a na jej konci miniatúrne nožničky, pripomínajúce krabie klepeto. Ruka sa kýve z jednej strany na

druhú, malilinké nožničky robia *šmyk*, *šmyk*, *šmyk*, a to spôsobom, ktorý rozhodne nemožno označiť inak ako zlomyseľný.

„Podaj mi vedro!“ prikážem Violete najtichšie, ako viem.

„Načo?“ opýta sa ona. „Je ti zle?“

„Nie,“ zamrmlam. „Tretie pravidlo zamestnanca strát a nálezov. No momentálne si neviem spomenúť, ako znie. Podaj mi to vedro! Rýchlo!“

Violeta sa zohne a zdvihne zo zeme staré drevené vedro plné vešiakov na kabáty. Vytrhnem jej ho z ruky, vysypem vešiaky a blížim sa s ním k mušli.

Neskoro! Tá vecička to buď nejako vycítila, alebo som to zle odhadol, no vo chvíli, keď vedro priklopím, zoskočí zo stola na dlážku a cupitá preč. Opäť po nej skočím, no opäť miniem a neostáva mi iné, len sa bezradne prizerať ako krab na kľúčik – presne tak totiž to čudo vyzerá – vybehne po bočnej stene poličky so stratenými knihami a hopká na samom vrchu. Zúfalo doňho šmarím vedro a zrazím ho na zem.

Violeta vyštartuje k mušli a hodí na ňu starý vlnený pulóver. Chvíľu spolu bojujú, počujem len kovové cvakanie a vrčanie, to sa mechanický krab pustovník pokúša vyslobodiť zo zajatia. A odrazu, z ničoho nič, pulóver znehybnie.

„Mám ho!“ skríkne Violeta.

„Myslíš, že sa už odkrútil?“

Violeta pokrčí plecami.

„V každom prípade sa už nevládze brániť.“

„Dúfajme.“ Beriem si od nej vlnený pulóver, opatrne, aby mi môj malý väzeň na kľúčik neušiel. „Nemôžem však riskovať. Ak sa o tú natáhovaciu mušľu niekto prihlási, naozaj by som mu nerád vysvetľoval, že mi ušla a žije si nadivoko v mojom Oddelení strát a nálezov. A tiež sa mi nepáčia tie nožničky.“

Napchám pulóver – tak ako je, aj s mušľou – do vedra, vedro postavím hore dnom na zem a položím naň niekoľko objemných kníh. Pre každý prípad, aby mi neutiekla, keby v tom dômyselnom mechanizme náhodou zostala vôľa niekoľkých závitov.

„A čo to je?“ krúti hlavou Violeta.

„Naťahovací krab pustovník.“

„Nie, mám na mysli to tretie pravidlo. Ako znie?“

„Tretie pravidlo,“ zopakujem a veľavýznamne sa na ňu zadívam, „zníe: *Neočakávaj očakávané!*“

„Nemalo by to byť skôr naopak?“

„Ha!“ zvolám. „Presne to som neočakával, že povieš.“

„Okej,“ Violeta zagúľla očami. „A odkiaľ tú mušľu vlastne máš?“

Hodím sa naspäť do kresla. „Odovzdal mi ju hosť, ktorý sa tu dnes ubytoval. Zrejme ju niekde, hm, našiel.“

„Ty to nevieš určite?“ čuduje sa Violeta, sediaci na druhej strane. „Nespýtal si sa, kde ju našiel? Nezaujímali ťa podrobnosti? To sa na teba vôbec nepodobá.“

Váham, ako vysvetliť Violete, že ten hosť s hrôzostrašným hlasom a tvárou ukrytou pod obrovskou kapucňou mi naháňal strach, no ani sa o to nepokúsim. Pretože Violeta, aj keď to veľmi nerád priznávam, má pravdu – mal som sa za Kapucňovým rozbehnúť a vytiahnuť z neho čo najviac informácií. Veď ako chcem vrátiť tú hlúpu mušľu jej právoplatnému majiteľovi, keď nepreverím stopy, kým sú horúce? Hneď ráno zaklopem na izbu toho hosta a na všetko sa ho popýtam. No teraz musím zmeniť tému a veľmi sa poteším, keď to Violeta urobí za mňa.

„Nie si hladný?“ opýta sa ma. „Už sa ani nepamätám, kedy naposledy sme zašli na rybu so zemiačikmi do Bistra u Čajku.“

Zmienka o Čajkových lahodných zemiačikoch spôsobí, že sa mi žalúdok tiahne v radostnom očakávaní. Uši však zaznamenajú zvuky vyčínajúceho počasia, vyšlú správu do mozgu a mozog upovedomí žalúdok, že sa teší zbytočne. A ten sa opäť stiahne, no tentoraz už neradostne.

„Veľmi rád by som išiel,“ poviem, „ale tá hrozná búrka...“

„Pripomína obludu,“ pripustí Vi a zapíska. „No je fakt vzrušujúce byť počas nej vonku. Nikdy som nič také nezažila. A Bistro u Čajku, našťastie, nie je ďaleko.“

To je síce pravda a môžete sa o tom presvedčiť i vy, stačí sa pozrieť na mapu mestečka Záhada nad Morom. Ale zdržiavať sa na móle v tomto vetrisku, keď nebo nad vami križujú blesky...

„Ideme, Herby!“ zvolá Vi a vyskočí no rovné nohy. „Konečne opäť zažijeme nejaké dobrodružstvo!“

„Tak dobre.“ Vstanem a načiahnem sa po kabát. Môj pivničný kútik, zaliaty žiarou plápolajúceho ohníka, sa mi odrazu zdá oveľa útulnejší ako inokedy. „Ak búrka zosilnie, dáme si jedlo zabaliť.“

Pri preliezaní cez pivničné okienko sa ani nemusím veľmi namáhať, pretože ma z neho takpovediac vycucne. Mám pocit, akoby sa ma vietor pokúšal vytiahnuť do vzduchu za líca. Zapriem sa nohami do zeme, vidím, že to isté urobila aj Violeta. Na jednej strane hlavy jej veje hustá hriva vlasov a pripomína krík ohýbajúci sa vo vetre. Pokúsim sa prehovoriť, no prudký poryv vetra mi vykmasne slová z úst a to isté sa pokúsi spraviť aj s mojimi mandľami, preto tuho zovriem ústa a myslím na zemiačky. Tackáme sa po kamennej dlažbe smerom k hrádzi a prekvapene žmúrim na to, čo je za ňou.

Akoby oceán práve prehltol mólo.

Teda pokúšal sa o to. Vlny ako čeluste obrovského rozbesneného netvora sa zahryzávajú do kovového viktoriánskeho zábradlia a vzápätí sa menia na mohutné gejzíry vodnej triešte, ktoré oblizujú otriasajúce sa mólo. Svietaiace girlandy visiacych lúčok bláznivo poskakujú vo vetre a neónový nápis – ten, na ktorom syčiace písmená cukríkovej farby vytvárajú názov ZÁHADA nad MOROM – praská a bliká ako ešte nikdy. A nad tým všetkým vrie v klenbe krvavo-modrých mračien búrka, ktorú zvnútra osvetľujú elektrické záblesky.

Iba svetlá v oknách Bistra u Čajku v strede móla – dostanete tam vyprázanú rybu so zemiačikmi – žiaria jasne a nebojácne.

Pozriem sa na Vi a jej doširoka otvorené oči prezrádzajú vzrušenie. Začne zostupovať po schodíkoch k mólu, pričom sa tuho pridŕža kamenného múra, odrazu však zastane. Roztvorí kabát ako krídla, počká, kým sa naplní zlostným vetrom a potom, v tej najsprávnejšej chvíli...

... skočí!

Je to neuveriteľné, búrka ju podrží vo vzduchu, dokonca ju zdvihne ešte o kúsok vyššie. Violeta Mrenová letí!

Zemská príťažlivosť si to však veľmi rýchlo všimne a stiahne ju opäť nadol. Violeta elegantne dopadne na mólo, zavinie si kabát pred dorážajúcou búrkou a kýva na mňa, aby som skočil i ja.

Roztiahnem kabát a upriem pohľad na bleskami ožiarenú oblohu.

Na okamih si pripadám ako Batman.

Vtom však niečo zazriem.

Nad Záhadou nad Morom sa v búrkových mračnách prevaľuje akýsi obrys – obrovitánsky vzdúvajúci sa tieň, oveľa väčší ako si vôbec dokázate predstaviť.

„!“ vykriknem a pocit, že som Batman, je razom fuč.

Vietor, ktorý zrejme pochopil, že som prepásol svoju príležitosť letieť, ma odhodí na kamenný múr. Prišpendlí ma k nemu ako dáky zvláštny exemplár hmyzu a do tváre mi vchrstne prúd vody. Musím vynaložiť veľké úsilie, aby som sa odlepil od kamennej steny a zavinul si kabát. Neistým krokom schádzam po schodoch k Violete. Tá má čo robiť, aby sa nesmiala.

Zažmurkám proti oblohe a pretriem si oči. Už tam nič nie je, vidím len mihajúce sa mračná a zvíjajúcu sa búrku. Asi tam ani predtým nič nebolo.

Violeta ma schmatne za rameno a ťahá ma po roztrasenom móle k Bistru u Čajku.

POČASIU ODOLNÍ ŠTAMGASTI

Kým dokážeme otvoriť dvere do Čajkovho bistra, chvíľu s nimi bojujeme, a keď sa nám konečne podarí vklznuť dnu, vietor ich za nami prudko zapleskne.

„Ach, ďalší odvážlivci!“ privíta nás známy hlas pána Čajku. Kýva nám spoza pultu, ktorý je zároveň jeho kuchyňou – ostrovčekom vyleštenej ocele, syčiacich fritéz, vlúdneho svetla, obkolesený stolmi a stoličkami. Sedí tu zopár hostí – štamgastov odolných voči akémukoľvek počasiu, ktorí náš príchod sotva zaregistrujú, pretože nič na svete by ich neprinútilo, aby čo i len na okamih zdvihli zrak a prestali sa venovať svojej porcii dozlatista vypráženej ryбки a kanvičke silného čaju. Búrku

vonku akoby táto situácia rozladila a kvíli za dverami ako bájna meluzína.

Sadneme si za stôl a zhlboka vdychujeme upokojujúcu vôňu čerstvo upečených zemiačikov. To sa k nám už blíži Čajka.

„Neuveriteľné, však?“ prihovoriť sa nám.

„Myslíte počasie?“ opýtam sa.

„Samozrejme, že myslím počasie!“ zvolá Čajka. „Pozri sa na more, Herby! O takomto čase býva odliv, no to vetrisko je také mocné, že privialo more späť!“

Vtom sa celé bistro nakloní najskôr na jednu, potom na druhú stranu, akoby chcelo potvrdiť jeho slová, a soľničky s koreníčkami na stoloch sa roztancujú.

„Určite ste zažili už veľa búrok,“ povie Violeta tuho sa držiac stoličky, na ktorej sedí. „Bývate predsa na móle. Takže na otrasy ste zvyknutý, nie?“

Čajka pokýve ukazovákom.

„Na takéto veru nie,“ odvetí a ja v tej chvíli vycítim za jeho obvyklým žoviálnym zovňajškom náznak obáv. „Trvá to už niekoľko dní a búrka sa zdá čoraz silnejšia! A keď sa pozriem na oblohu, občas zazriem... teda aspoň si myslím, že vidím...“

„Čo vidíte?“ vyhrknem.

Čajka vyzerá, že chce niečo povedať, no vzápätí si to rozmyslí.

„Ále nič. Keď Gargantis prebúdza sa, človek ani nevie, čo vlastne vidí.“

„Kto keď prebúdza sa?“ opýtam sa a takmer sa mi podarí nezapišťať.

No Čajka len zamyslene hľadá na okenné tabule, po ktorých sa valia prúdy vody, takže mi namiesto neho odpovie Violeta.

„Gargantis prebúdza sa,“ vysvetľuje mi. „To je staré záhadné

úslovie. Používajú ho rybári na označenie veľmi škaredého počasia. *Gargantis* je miestne pomenovanie pre ‚búrku‘.“

„A ty to ako vieš?“ Prekvapí ma, že Violeta vysvetľuje veci súvisiace so Záhadou nad Morom mne. Veď je tu sotva pár mesiacov.

„Čítala som o tom v jednej knižke,“ prezradí mi a tvári sa nanajvýš spokojne.

„*Gargantis vypáva, Záhada zostáva*,“ riekne odrazu Čajka, akoby recitoval. „*Gargantis prebúdz sa, Záhada otriasa sa...*“

„... *do mora všetko prepadá sa*,“ dopovie Violeta.

Pán Čajka sa trochu silene pousmeje. „Ach, ale veď vy ste sem prišli kvôli zemiačikom, nie kvôli starým povedačkám!“

„Zemiačiky!“ zvolám natešene a som rád, že sa dostávame k dôležitejším veciam. „Áno, prosím! Bude to stačiť, pán Čajka?“

Vyberiem z vrecka strieborný krúžok na obrúsky a rozkotúľam ho po stole. Pán Čajka ho chytí medzi dva prsty a natáča ho proti svetlu.

„Z obdobia vlády kráľovnej Viktórie,“ poznamenám a kývnem hlavou k predmetu, ktorý drží Čajka v ruke. „Nádherne gravírovaný. Len trochu vyštrbený. Do strát a nálezov ho odozdali pred niekoľkými storočiami, preto som ho dnes ráno na dobro odpísal z evidencie. Už si poň nik nepríde, takže podľa zákona pripadol mne. Bude to stačiť na zemiačiky, pán Čajka? A nevyšlo by aj na pár chrumkavých kreviet v cestíčku?“

Čajka preleští kovový krúžok rukávom a vyzerá byť spokojný.

„Mohol by si dovoliť raz aj mne, aby som zaplatila,“ povie mi Vi. „Teraz, keď i ja pracujem.“

„Naozaj?“ Pán Čajka sa prekvapene pozrie na Violetu. „Ty máš prácu?“

„Violeta býva v knižnej lekárni,“ vysvetľujem a zmienim sa o nezvyčajnom kníhkupectve v Záhade nad Morom. „Pracuje u Aurelie Koralovej. Pomáha ľuďom, ktorí prichádzajú požiadať morskú opicu o radu, a tým vlastne pomáha aj opici vybrať pre nich tú správnu knihu.“

„Morská opica!“ Na Čajkovej tvári sa objaví výraz, ktorý naznačuje, že si niečo také matne vybavuje. „Už si ani nespomínam, kedy som videl morskú opicu naposledy.“

„Tak to by ste nás mohli prísť navštíviť,“ navrhne Violeta. „Uvidíme, čo morská opica vyberie vám.“

„Ach, uvidíme, uvidíme...“ Na tvári majiteľa bistra sa objaví smutný úsmev. Náhlivo sa ukloní a opäť zamieri do svojej syčiacej kuchyne, aby vložil do fritézy nakrájané plátky zemiakov.

„Ten podľa mňa v knižnej lekárni v živote nebol,“ pošepne mi Violeta, keď hľadá za odchádzajúcim Čajkom.

Mlčím. Každý predsa vie, že pán Čajka sa nikdy nevzdáľuje zo svojho móla.

„Ty by si to predsa mal vedieť, Herby, nie?“ čuduje sa Violeta. „A ty si bol kedy naposledy v knižnej lekárni?“

„Ja?“ zatvárať sa prekvapene. „Chodím tam za tebou a Ervínom skoro denne.“

„Nemyslím na návšteve. Ale za morskou opicou. Kedy naposledy si ju požiadal, aby ti predpísala knihu, Herbert Citrón?“

Otvorím od prekvapenia ústa. Trvá mi sekundu, dve, kým sa spamätám a zavriem ich.

„Herby?“

„Ja... u-už som raz jednu od nej dostal,“ poviem po chvíli. „Kedysi. Krátko po tom, ako som sa objavil v Záhade nad Morom. A ďakujem, ďalšiu nepotrebujem.“

„Ale veď to bolo pred niekoľkými rokmi!“ zvolá Violeta po-

búrene. „Chceš povedať, že odvtedy si do morskej opice nehodil ani jednu mincu?“

Skrížim si ruky na prsiach, no mlčím. Problém s morskou opicou je ten, že vám nikdy nedá knihu, ktorú chcete – ach nie, to by bolo príliš jednoduché. A tiež vám nevyberie knihu, ktorú by ste očakávali. Nie veru, dostanete knihu, ktorú, ako hovoríeva Aurelia Koralová, *potrebujete*. A presne to je môj problém.

„A akú ti vybrala?“ opýta sa Vi, akoby mi čítala myšlienky. „No tak, Herby! Pochopila som, že si výberom opice nebol nadšený. Akú knihu ti vlastne dala?“

„Podľa mňa je to čisto súkromná vec,“ dodám napokon, „kto akú knihu dostane.“

„Nie tak celkom. Záleží od situácie. Keď vypukla táto búrka, začalo k nám chodiť mnoho rybárov. Niektorí z nich u nás neboli celé roky, tak sa im snažím pomôcť.“

„Rybári?“ Poteším sa, že môžem zmeniť tému. „Odkedy sa rybári zaujímajú o literatúru?“

„O literatúru sa predsa zaujíma každý.“ Violeta sa na mňa prísne pozrie. „Potrebujú len trochu usmerniť. A teraz majú na čítanie kopec času. V takejto plušti nemôžu vyplávať na more. Vetrisko im trhá plachty na franforce a do naftových motorov im udierajú blesky. Rybári momentálne uviazli na súši.“

„Obávam sa, že skôr v krčme,“ uškrniem sa. „A tam toho veľa nenačítajú.“

„To vôbec nie je smiešne, Herby,“ napomenie ma Violeta. „Jeden rybár sa utopil. A obyvatelia začínajú mať obavy, ako to s tým búrkotrasením – a vôbec so všetkým – dopadne.“

„Búrkotrasením?!“

„Ale no tak, Herby!“ kára ma Violeta. „Určite si si to i ty